

ZAKRES WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE III GIMNAZJUM

Ocena celująca

Uczeń sprostał wymaganiom na ocenę **bardzo dobrą** i wykazuje się wiedzą wykraczającą poza program nauczania języka polskiego w klasie III gimnazjum, a ponadto:

- Bierze udział w konkursach polonistycznych w szkole oraz poza szkołą i zajmuje punktowane miejsca.
- Wykazuje rozległe zainteresowania humanistyczne.
- Z własnej inicjatywy korzysta z dodatkowych źródeł informacji.
- Rozwiązuje nietypowe problemy i zadania wykraczające poza materiał programowy.
- Jest twórczy i rozwija swoje zainteresowania.

Ocena bardzo dobra

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował pełny zakres wiadomości i umiejętności przewidzianych programem nauczania.

- Zna teksty literackie wymienione w programie nauczania, dzieli się refleksjami i odczuciami na ich temat, potrafi sprecyzować problematykę, ocenia postawy bohaterów utworów.
- Odczytuje utwory literackie i inne teksty kultury z perspektywy współczesności i z odniesieniem do przeszłości.
- Dostrzega i rozumie sensory symboliczne i metaforyczne poznawanych utworów literackich.
- Analizuje i interpretuje utwory literackie w różnych kontekstach (głównie historycznym i biograficznym), wykorzystując poznane terminy teoretycznoliterackie.
- Wypowiada się na tematy dotyczące życia kulturalnego, społecznego i politycznego regionu i kraju.
- Dyskutuje na różne tematy, również na temat utworów literackich i innych dzieł sztuki.
- Przekłada treści obrazowe i akustyczne na wypowiedzi ustne i pisemne.
- Potrafi zredagować formy wypowiedzi uwzględnione w podstawie programowej, stosując bogate słownictwo, poprawną składnię i zapis.
- Dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego na komputerze.
- Świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu.
- Konstruuje spójne logicznie wypowiedzi zawierające różne typy zdań złożonych oraz wypowiedzenia wielokrotnie złożone.
- Bezbłędnie dokonuje analizy składniowej wypowiedzenia wielokrotnie złożonego.
- Stosuje poprawnie mowę zależną i niezależną.
- Rozumie istotę poznanych zjawisk fonetycznych.
- Rozpoznaje neologizmy, synonimy, homonimy, antonimy, archaizmy, dialektyzmy oraz rozumie ich funkcję w języku i poprawnie je stosuje.
- Zna typy błędów, umie zauważać i poprawiać błędy w wypowiedziach własnych i cudzych.

Ocena dobra

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował wiedzę i umiejętności przewidziane podstawą programową.

- Jest świadomym odbiorcą wypowiedzi o różnych celach i skierowanych do różnych adresatów.
- Zna wybrane utwory należące do polskiej i światowej klasyki literackiej.
- Odczytuje myśl przewodnią poznawanych utworów literackich.
- Analizuje utwory literackie, wykorzystując poznane terminy teoretycznoliterackie.
- Dostrzega i rozumie uniwersalne wartości zawarte w literaturze i odnosi je do własnego świata wartości.
- Poprawnie wypowiada się w mowie i w piśmie na temat utworów literackich i innych tekstów kultury.
- Nazywa własne uczucia i wrażenia oraz formułuje sądy ze świadomością odpowiedzialności za słowo.
- Samodzielnie uczy się i korzysta z różnych źródeł informacji.
- Buduje poprawne wypowiedzenia wielokrotnie złożone.
- Odróżnia mowę zależną od niezależnej.
- Stosuje poprawną interpunkcję w zdaniu pojedynczym, wypowiedzeniu złożonym i wielokrotnie złożonym.
- Zna rodzaje głosek i poprawnie artykułuje głoski w wyrazach.
- Poprawnie stosuje akcent wyrazowy i zdaniowy.
- Świadomie posługuje się związkami frazeologicznymi, powiedzeniami i przysłowiami.
- Rozróżnia homonimy, synonimy, antonimy, neologizmy, archaizmy, dialektyzmy.
- Potrafi zredagować formy wypowiedzi uwzględnione w podstawie programowej, stosując poprawną składnię i zapis.

Ocena dostateczna

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który posiadał wiadomości i umiejętności stosunkowo łatwe do opanowania, użyteczne w życiu codziennym i niezbędne do ukończenia trzeciego etapu edukacyjnego w gimnazjum.

- Czyta ze zrozumieniem teksty literackie i nieliterackie oraz wyszukuje w nich odpowiednie informacje.
- Zna główne cechy rodzajów i gatunków literackich przewidzianych w podstawie programowej.

- Umie pisać teksty użytkowe przewidziane w materiale nauczania.
- Potrafi zredagować formy wypowiedzi uwzględnione w podstawie programowej.
- Zna podstawowe środki stylistyczne.
- Rozpoznaje różne rodzaje wypowiedzi pojedynczych, złożonych i wielokrotnie złożonych.
- Przy pomocy nauczyciela rysuje wykres analizowanego wypowiedzenia.
- Stara się samodzielnie przekształcać mowę niezależną na zależną i odwrotnie.
- Orientuje się w zjawiskach fonetycznych.
- Pisze z zachowaniem reguł ortograficznych.
- Potrafi podać przykłady synonimów, homonimów, antonimów, neologizmów, archaizmów.

Ocena dopuszczająca

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wiedza i umiejętności pozwalają na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

- Wypowiada się na temat przeczytanych tekstów literackich i nieliterackich.
- Wyodrębnia elementy świata przedstawionego utworu.
- Krótko charakteryzuje wybranego bohatera.
- W czasie lekcji słucha uważnie i aktywnie .
- Sporządza własną notatkę i posługuje się nią w czasie prezentacji określonych zagadnień.
- Czyta ze zrozumieniem z ukierunkowaniem na wybór określonych informacji różnorodne teksty (literackie, instrukcje, słowniki, mapy, encyklopedie, przewodniki).
- Wygłasza różnorodne teksty z pamięci z zachowaniem zasad sztuki mówienia i recytacji.
- Pisze dłuższe formy wypowiedzi, pisma użytkowe i różne gatunki wypowiedzi, a ewentualne błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne nie przekreślają jego pracy i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie.
- Rozróżnia mowę zależną i niezależną.
- Dokonuje analizy zdania wielokrotnie złożonego na łatwych przykładach i przy pomocy nauczyciela.
- Zna pojęcia: synonim, antonim, homonim, neologizm, archaizm.
- Zna podstawowe reguły ortograficzne i interpunkcyjne.
- Jest biernym uczestnikiem zajęć lekcyjnych, ale nie przeszkadza w ich realizacji.
- **Uczeń uczęszcza na zajęcia pozalekcyjne przygotowujące do egzaminu z języka polskiego.**

Warunki niezbędne do uzyskania oceny dopuszczającej przez uczniów z orzeczeniami PPP lub wykazujących duże niepowodzenia dydaktyczne, ale rokujących poprawę wyników w nauce:

- Prowadzi systematycznie zeszyt przedmiotowy i uzupełnia na bieżąco braki.
- Uczęszcza systematycznie na zajęcia lekcyjne, a wszystkie nieobecności ma usprawiedliwione.
- Przynajmniej dwa razy w semestrze uzyskuje ocenę pozytywną z zagadnień wcześniej uzgodnionych z nauczycielem.
- Uczęszcza na zajęcia pozalekcyjne przygotowujące do egzaminu z języka polskiego (ma 90% frekwencji) oraz dwie pozytywne oceny uzyskane na tych zajęciach.
- Zachowuje postawę godną ucznia.

Ocena niedostateczna

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie opanował wiedzy i umiejętności pozwalających na samodzielne lub przy pomocy nauczyciela wykonanie zadań o niewielkim stopniu trudności.

- Nie wykształcił umiejętności czytania ze zrozumieniem.
- Wypowiada się rażąco niepoprawnie pod względem językowym i rzeczowym.
- Nie potrafi odtworzyć wiedzy zdobytej na lekcji.
- Nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie wykonać polecenia o elementarnym stopniu trudności.
- Nie zna podstawowych pojęć omawianych na lekcjach.
- Nie włącza się do realizacji zadań, nie współpracuje z grupą, a wręcz przeszkadza.